

KOMENTARZ

Izba Reprezentantów USA odblokowała wsparcie dla zagranicznych partnerów

Mateusz Piotrowski

20 kwietnia br. Izba Reprezentantów USA przyjęła ustawy o wsparciu dla Ukrainy, Izraela i Palestyny, Tajwanu i partnerów w Indo-Pacyfiku. Ustawy trafią do Senatu, gdzie spodziewane jest ich przyjęcie (głosowanie zaplanowano na 23 kwietnia), a następnie do podpisu prezydenta Joe Bidena. Przegłosowanie ustaw kończy trwającą pół roku blokadę amerykańskiego wsparcia, które pozwoli m.in. na skuteczniejszą obronę Ukrainy w wojnie z Rosją oraz rozszerzenie pomocy humanitarnej dla Strefy Gazy.

Z czego wynikała blokada wsparcia i dlaczego ją przełamano?

Głównym hamulcowym byli republikańscy członkowie Kongresu. W październiku ub.r. prezydent Biden zwrócił się z wnioskiem do Kongresu o przeznaczenie dodatkowych środków na wsparcie Ukrainy, Izraela oraz partnerów w Indo-Pacyfiku, a także na wzmocnienie ochrony granicy USA z Meksykiem. Powiązanie wsparcia z kwestią sytuacji na granicy z Meksykiem skłoniło Republikanów do próby wymuszenia zaostrzenia polityki migracyjnej. Trwające tygodniami negocjacje nie przyniosły rezultatu, co zablokowało wsparcie na kolejne miesiące. Dodatkową komplikację stanowił brak porozumienia wokół ustaw budżetowych. Dopiero jego osiągnięcie i przyjęcie budżetu w marcu br. (pół roku od pierwotnego terminu) skłoniło spikera Izby Reprezentantów Mike'a Johnsona do przedstawienia alternatywnego projektu, w którym podzielono wsparcie dla poszczególnych państw na trzy osobne ustawy, wprowadzono drobne zmiany i uzupełniono pakiet o czwartą ustawę istotną dla polityki zagranicznej USA.

Jakie środki pomocowe otrzyma Ukraina?

Łączna wartość pomocy dla Ukrainy wyniesie 60,8 mld dol. Zawierają się w nich 23 mld dol. na uzupełnienie braków w zasobach sił zbrojnych USA po przekazaniu uzbrojenia Ukrainie, z czego 13,4 mld dotyczy przyszłych transferów z zasobów własnych. Dodatkowo zapewniono 13,8 mld dol. na długoterminowe wsparcie wojskowe z programu USAI, w ramach którego rząd USA zamawia u producentów uzbrojenie na potrzeby Ukrainy. Pakiet wsparcia obejmuje łącznie ok. 27 mld dol. nowej pomocy militarnej dla Ukrainy. Ustawa ponadto zobowiązuje prezydenta do przekazania pocisków ATACMS „tak szybko jak to możliwe”, jeśli nie stwierdzi, że taki transfer byłby szkodliwy dla interesów USA (o czym musiałby poinformować Kongres). W ustawie znalazło się również 9,2 mld dol. pomocy ekonomicznej w formie pożyczki (której spłata może zostać anulowana decyzją prezydenta) oraz 1,6 mld dol. z programu FMF na sfinansowanie zakupów zbrojeniowych i usług w USA dla Ukrainy i sojuszników.

Co zawarto w ustawie o wsparciu Izraela?

Ustawa dotycząca Izraela i Palestyny – o wartości 26,8 mld dol. – zakłada przeznaczenie 14 mld dol. na wsparcie

KOMENTARZ PISM

militarne Izraela. Są to środki na bieżące transfery uzbrojenia i uzupełnienie powstałych w ich wyniku luk w zasobach USA (4,4 mld dol.) oraz analogiczne dostawy i uzupełnienie braków w pociskach wykorzystywanych przez systemy obrony raketowej Żelazna Kopała i Proca Dawida (4 mld dol.). Izrael otrzyma też 3,5 mld dol. z programu FMF na finansowanie przyszłych zakupów zbrojeniowych w USA. Przeznaczono ponadto 1,2 mld dol. na rozwój i pozyskanie przez Izrael laserowego systemu obrony powietrznej Żelazny Promień oraz 1 mld dol. na zwiększenie zdolności produkcyjnych amunicji artyleryjskiej oraz pocisków i raket różnego typu. W ustawie znalazło się też 9,2 mld dol. na pomoc humanitarną, która ma trafić głównie do Strefy Gazy, ale również do Sudanu, Etiopii czy Afganistanu. Ustawa zakazuje ponadto finansowania UNRWA, która jest podejrzewana o częściowe zinfiltrowanie przez Hamas.

Jaki jest zakres pozostałych ustaw zagranicznych?

W ustawie o wsparciu dla Tajwanu i partnerów w Indo-Pacyfiku zabezpieczono środki o wartości 8,1 mld dol. Największą część (3,3 mld dol.) przeznaczono na rozwój amerykańskiej infrastruktury dla okrętów podwodnych, w tym z napędem atomowym klasy Virginia i rozwijanej obecnie nowej klasy Columbia. Ustawa przyznaje 2 mld dol. z programu FMF na zakupy uzbrojenia dla Tajwanu i innych partnerów USA w regionie oraz 1,9 mld dol. na bieżące transfery uzbrojenia do państw regionu i uzupełnienie powstałych braków w amerykańskich zasobach. Przewidziano również 542 mln dol. na wzmocnienie regionalnej obecności wojsk USA.

Czwarta ustawa, która zawiera zbiór projektów dotyczących polityki zagranicznej, nakazuje m.in. chińskiej firmie będącej właścicielem aplikacji TikTok sprzedaż filii w USA, by znalazła się ona pod kontrolą amerykańskich podmiotów (brak sprzedaży w ciągu roku ma skutkować zablokowaniem aplikacji), wykorzystanie do wsparcia Ukrainy zamrożonych sankcjami rosyjskich aktywów (szacuje się, że w posiadaniu amerykańskich banków jest ich ok. 5–6 mld dol.) oraz nałożenie dodatkowych sankcji na Chiny, Iran oraz podmioty zaangażowane w przemysł i dystrybucję fentanylu oraz Captagonu.

Dlaczego część kongresmenów nie poparła ustaw?

Rozbicie pakietu wsparcia na osobne projekty pozwoliło uniknąć powstania „koalicji przeciwników”, których głosy mogłyby zablokować przyjęcie pomocy, szczególnie w sytuacji procedowania pakietu w specjalnym trybie wymagającym większości 2/3 głosów. Spośród czterech ustaw najczęściej kongresmenów opowiedziało się przeciw wsparciu Ukrainy. Wszyscy głosujący przeciw (112 osób) to Republikanie. co pokazuje, że przeciwnicy kontynuacji wsparcia stanowią w tej partii większość („za” zagłosowało 101 Republikanów). Sprzeciw tak dużej grupy konserwatystów był też częściowo związany z nieprocedowaniem równolegle ustawy zaostrzającej przepisy migracyjne. Przyjęcie wsparcia dla Ukrainy nie jest ostatecznym rozwiązaniem – możliwe, że administracja Bidena zwróci się do Kongresu z kolejnym wnioskiem jeszcze przed wyborami. Kongres znajdzie się wówczas w podobnym impasie, który tym razem może się okazać nie do przełamania.